

1. Sadržaj

2. Pojam, predmet i značaj tumačenja prava

Proces primene prava ne bi se mogao zamisliti bez tumačenja prava. Pošto je saznat pravi tekst i utvrđeno važenje pravne norme, odnosno niza kritika norme, pristupa se najslabijem delu postupka u kome treba utvrditi pravi smisao, pravo značenje pravne norme. Pristupa se tumačenju prava.

Tumačenje uopšte podrazumeva delatnost kojom se utvrđuje smisao, značenje neke materijalne pojave, koja je nosilac značenja. Ta pojava, koja je nosilac značenja naziva se znak. Proces tumačenja uopšte odvija se između dva subjekta: odašiljača značenja i primaoca značenja. Prvi putem zakona šalje, saopštava sadržaje svoje psihe, svesti, i prenosi ih na druge. Drugi, tj. primalac značenja, opaža znak, utvrđuje se njegov smisao putem tumačenja, stvarajući odnos između psihe, svesti odašiljača značenja, iskazane kroz znak i sopstvene psihe i svesti. Prilikom tumačenja uopšte, značima se može dati trojako značenje. Prvo, ono značenje koje tvorac daje značima. Drugo, ono značenje koje znaci imaju po zakoniku značenja, i treće, ono značenje koje značima daje subjekt tumačenja (primalac značenja) prema zakoniku značenja.

Tumačenje prava, kao podvrsta tumačenja uopšte, jeste intelektualna delatnost kojom se utvrđuje tačno (ili pravo) značenje (smisao) pravne norme. Pravne norme su po pravilu izražene jezikom, pa tumačenje pravnih normi spada u tumačenje pomoću jezika. Ako pravna norma nije jezikom iskazana, već nekim drugim materijalnim sredstvom (na primer, pokretom tela), onda njeno tumačenje izlazi iz okvira jezika. I kod tumačenja prava postoje dve strane: tvorac pravne norme i tumač pravne norme. Tvorac pravne norme sadržaje svojih svesnih htenja po pitanju regulacije određenih odnosa iskazuje kao znak. Taj znak nije ništa drugo do pravna norma. Tumač utvrđuje pravo značenje tog znaka, odnosno pravne norme. On može dati trojako značenje znaku, odnosno normi. Prvo, ono značenje koje tvorac daje normi, drugo, ono značenje koje norma objektivno ima po zakoniku značenja, i treće, ono značenje koje normi daje sam tumač. Dakle, predmet tumačenja prava je pravna norma. Svaka pravna norma može biti predmet tumačenja. Tumačenje prava ima izuzetan značaj. Svaka pravna norma treba da bude protumačena, pa tek onda da se neposredno primenjuje. Bez tumačenja prava proces primene pravnih normi bio bi otežan ili onemogućen, ugrozila bi se efikasnost u ostvarivanju uloge pravnog poretka u društvu. Jer, cilj svakog pravnog poretka je da bude efikasan, da se primenjuje onako kako je određen na zakonit način. A to se pored, ostalog, postiže tumačenjem prava, kada treba doći do pravog, tačnog značenja pravne norme. Jer, pravna norma može imati jedno ili više značenja, a od tih značenja, treba utvrditi ono koje je pravo značenje pravne norme.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com